

Gorenjske kmetije v evropskem projektu

V projekt Vseevropska mreža pilotnih kmetij, ki izvaja in prikazuje podnebno pametne rešitve za ogljično nevtralno Evropo, je vključenih tisoč petsto kmetij iz osemindvajsetih evropskih držav, med njimi tudi štiri s širšega gorenjskega območja.

CVETO ZAPLOTNIK

Verje pri Medvodah – Kotsta povedali Neja Zogan Čokl iz Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije in Anja Bevc iz Kmetijsko-gozdarskega zavoda Ljubljana, je glavni cilj projekta sprejemanje rešitev, s katerimi bi kmetijsko pridelavo prilagodili podnebnim spremembam in do leta 2050 dosegli v kmetijstvu ogljično nevtralnost, kar je sicer eden od ciljev podnebne strategije Evropske unije. Projekt so začeli izvajati predlani in ga bodo končali čez pet let. V njem sodeluje 81 partnerjev iz 28 evropskih držav, v evropsko mrežo pa je vključenih 1500

pilotnih kmetij, od tega 25 v Sloveniji. Štiri kmetije so na širšem gorenjskem območju, to so kmetije Janeza Šebata iz Smokučja, Jožeta Muleja s Sela pri Bledu, Ivana Štularja iz Strahinja in Stefana Čebaška iz Verja pri Medvodah. Na teh kmetijah bodo na vsaki dve leti pregledali, kako zmanjšujejo izpuste toplogrednih plinov, hkrati pa bodo znanje in izkušnje s teh kmetij prenašali na druge.

Suše, poplave, visoke temperature ...

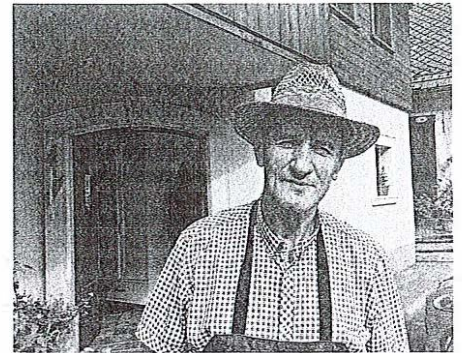
V okviru projekta se je 98 kmetijskih svetovalcev in nacionalnih koordinatorjev projekta ob koncu oktobra

mučili v Sloveniji, kjer so obiskali tudi dve gorenjski kmetiji – Šebatovo in Čebaškovo. Kot je ob obisku dejal Štefan Čebašek, gospodar na ekološki kmetiji pri Černet, na kmetiji kot posledice podnebnih sprememb občutijo predvsem ekstremsne suše in poplave ter pogoste visoke temperature, pri tem pa je poudaril, da je ekološko kmetijstvo še bolj kot konvencionalno izpostavljeno naravi in s tem tudi podnebnim spremembam. Ekstremna suša, kakršna je bila pred dvema letoma, jim je močno zmanjšala pridelok, pri nekaterih poljščinah pridelka sploh ni bilo. Posledice obilnih padavin oziroma poplav se v

kmetijstvu kažejo v količinsko manjšem in manj kakovostnem pridelku, kar se dejansko pokaže šele ob spravilu pridelka. Ko so po lanskih poplavah izkopali krompir, ga je polovica zaradi plesni zgnila.

Namakanje pirniškega polja

Kako se na kmetiji prilagajajo na podnebne spremembe? Kot je dejal Štefan Čebašek, je dobra novica, da se v medvoški občini pripravljajo na namakanje pirniškega polja, kar bi bila dobra rešitev predvsem za ekstremsne sušne razmere. Na podnebne spremembe se prilagajajo tudi s sejanjem bolj

Štefan Čebašek, gospodar na kmetiji pri Černet

odpornih kultur in z ustvarjanjem zaloga krme za leta, ko je zaradi ekstremsne suše ne pridelajo dovolj. »Ko je suša, običajno krme ni nikjer ali pa je zelo draga,« je dejal Štefan Čebašek in dodal, da je del prilaganja tudi sejanje ali sajenje bolj zgodnjih sort kultur, s čijih

njihov glavni problem nekateri tuji in vazivni pleveli.

»Obisk strokovnjakov iz 28 evropskih držav dokazuje, da kmetije v prilaganju na podnebne spremembe nismo čisto pozabljeni. Zdi se mi pomembno, da se o tej problematiki pogovarjamo, si izmenjujemo izkušnje, iščemo re-

Udeleženci iz 28 držav na Černetovi kmetiji, na levi v ospredju Anja Bevc iz KGZ Ljubljana

Na Černetovi govedorejsko-poljedelski kmetiji obdelujejo pet hektarjev lastne in dvajset hektarjev najete kmetijske zemlje, v lasti pa imajo še pet hektarjev gozda. V okviru dopolnilne dejavnosti se ukvarjajo z mlinarstvom in peko kruha.

mer morda lahko »prehitijo« ekstremno poletno sušo. Kar zadeva nove bolezni in škodljivce, ki se pojavljajo v spremenjenih podnebnih in vremenskih razmerah, so

šitve ... V finančnem smislu pa je bolj slabo. Odškodnina, ki smo jo kmetje predlani dobili za škodo po ekstremni suši, je bila simbolična, le 'tringtelt',« je bil kritičen Štefan.

Umik prepovedi še na štirih odsekih

Direkcija za infrastrukturo bo umaknila prepoved vožnje s traktorji še na odsekih regionalnih cest Žirovnica–Lesce, Lesce–Črničev, Kranj–Škofja Loka in Kranj (Labore)–Jeprca.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Potem, ko je Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije letos poleti uspela pri ministrstvu za infrastrukturo s predlogom za umik prepovedi vožnje s traktorji na novozgrajeni cesti med Hotemažami in Britofom, je na ministrstvo naslovlila predlog za umik prepovedi še na nekaterih odsekih državnih cest na Gorenjskem. Predlog je utemeljila s tem, da se je po izgradnji avtoceste zmanjšal promet na regionalnih cestah, da so se izboljšale vozno-dinamične lastnosti kmetijske mehanizacije in da daljše poti, ki jih kmetje opravljajo pri kmetovanju, pomenijo tudi večjo porabo in višje stroške za gorivo.

Kot so pojasnili na direktorji za infrastrukturo,

Znak o prepovedi vožnje s traktorji naj bi kmalu odstranili tudi na odseku regionalne ceste od Črničeva do Lesca.

se zavedajo pomena cestne infrastrukture za omogočanje kmetovanja, zato bodo na odsekih Žirovnica–Lesce, Lesce–Črničev,

Kranj–Škofja Loka in Kranj (Labore)–Jeprca, kjer ni ustreznih vzporednih povezav in kjer to omogočajo prometno-varnostne razmere,

Na vprašanje, kdaj bo spremenjeni režim začel veljati, so z direktorji za infrastrukturo pred dnevi sporočili, da za odstranitev znakov o prepovedi vožnje s traktorji pripravljajo nalog koncesionarju.

odstranili prepoved vožnje za traktorje. Prepoved bo še naprej ostala na cesti med Kranjem in Polico pri Naklem, kjer so po navedbah direktorje prometne obremenitve zelo velike (po zadnjem številu 18.715 vozil na dan) in kjer bi prisotnost traktorjev negativno vplivala na prometno pretočnost.

V kmetijsko-gozdarski zbornici ob sprostitvi traktorskega prometa še na nekaterih odsekih državnih cest pozivajo voznike traktorjev, da se vozijo po cestah le s tehnično brezhibnimi traktorji in ustreznimi oznakami za počasna vozila in da pri vožnji uporabljajo varnostni pas. Opozarjajo jih tudi na to, da je za prometno varnost pomembna tudi ustrezna urejenost priključkov iz kmetijskih zemljišč na regionalno cesto.

Trije gorenjski hlevi v izboru Naj hlev

Kranj – Ljubljanske mlekarne so lani prvič izvedle izbor Naj hlev, s katerim ozaveščajo rejce o tem, kako pomembni so v hlevih dobri življenjski pogoji za krave. Tudi letos so povabile k sodelovanju v izboru kmetije, ki oddajajo mleko v Ljubljanske mlekarne in imajo hlev, ki kravam zagotavlja dobrobit. Po oceni strokovne žirije se je v finale uvrstilo osem kmetij, med njimi tudi tri s širšega gorenjskega območja, in sicer kmetija Tomaža Črničeva iz Zgornjih Jarš, Francija Fona s Spodnjega Brnika in Jožeta Muleja s Sela pri Bledu. Strokovna žirija, ki si je ogledala vse kmetije, bo izmed njih izbrala naj hlev in trajnostnega pivaka, ljudje pa s spletnim glasovanjem šampiona ljudstva. Razglasitev rezultatov bo še ta mesec. Strokovno žirijo vodi dr. Ožbalt Podpečan, vodja nacionalnega centra za dobrobit živali pri Veterinarski fakulteti v Ljubljani, člani pa so Klara Lovenjak, novinarka pri Krmečkem glasu, dr. Marija Klopčič, strokovnjakinja za prijazne namestitve goved, dr. Jožica Ježek, strokovnjakinja za bolezni in zdravstveno varstvo prežvekovalcev, in Jernej Oblak iz oddelka Odkup mleka v Ljubljanskih mlekarneh.

Tla, naš nenadomestljiv vir

Bled – V ponedeljek in torek, 18. in 19. novembra, bosta v Festivalni dvorani na Bledu tradicionalni, že 39. posvet javne službe kmetijskega svetovanja z naslovom Tla, naš nenadomestljiv vir in dogodek Evropskega partnerstva za inovacije – EIP, ki ju organizirata Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije in ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Na posvetu bodo med drugim razpravljali o pomenu zaščite kmetijskih zemljišč za zagotavljanje prehranske varnosti in o spremljanju stanja kmetijskih tal v Sloveniji, pripravili pa bodo tudi dve okrogli mizi. Na dogodku EIP bodo predstavili več projektov, predstavitev pa bodo sklenili s pogovorom o tem, kako inovativne in praktične rešitve prenesti v splošno prakso.